

Софийски университет „Св. Климент Охридски“
Философски факултет
Специалност „ПОЛИТОЛОГИЯ.“
Учебна дисциплина
„ПОЛИТИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ“
Преподавател: СТРАХИЛ ДЕЛИЙСКИ

ТЕМА
АНАЛИТИЧНИ ДОКУМЕНТИ В ПОЛИТИКАТА. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРОЦЕС, КОМУНИКАЦИОНЕН ПРОЦЕС И ПОЛИТИЧЕСКИ АНАЛИЗ

Анотация: Представяне на основните елементи на политическия процес и възможностите за тяхното анализиране. Политическият анализ като базисен политически документ.

Политически анализ (policy analysis)

Съществуват различни възгледи, но най-често под политически анализ е разбира *policy analysis*, който е свързан с едно налагащо се напоследък различно разбиране на политиката. Става дума за разглеждането на политиката като дейност, насочена към реализация на определени цели и към решаването на съществуващи обществени проблеми. В този смисъл, политиката вече не свежда предимно до проблеми на реда, на властта и на интересите, а до процес на разрешаване на реални проблеми на обществото.

В центъра на вниманието застава съдържанието на политиките, което се превръща в задачи на политиката или в проблеми, с които политиката трябва да се справи.

Според класическата дефиниция на Фриц Шарпф, политиката е процес, в който се артикулират подлежащите на решаване проблеми, формулират се политически цели, разработват се алтернативни варианти за действие, и, накрая, се избира обвързващо решение.

Така, политиката се разбира и като последователен процес на формулиране и реализиране на политически съдържания, който започва с артикулиране и дефиниране на проблема и завършва в определен момент с обвързващо приемане на политически програми и мерки.

Политическият анализ е дейността по създаване на знание **ЗА** и **В** процеса на осъществяване на политика. Знанието **ЗА** политиката винаги ще остава непълно, докато не е представено на политиците и на публиката, на които то трябва да служи. Следователно, знанието **ЗА** политиката е свързано със знанието **В** политиката, т.е. политиците могат да използват резултатите на политическия анализ.

Така, политическият анализ надхвърля традиционните форми на изследвания в политиката, които остават в сферата на науката. Той се стреми не само да опише и обясни проблема, но и да произведе значима за политиката информация, която може да бъде използвана за решаване на специфични проблеми.

Разбира се, целта на политическия анализ не е просто да се произведат „факти“, а да се създава информация ценни и препоръчителни стъпки на политически действия. Поради това той включва както **оценка** на политиката, така и **препоръки** за решаване на политически проблеми.

Друга специфика на политическия анализ се състои в това, че самото му развитие през последните 50 години произведе до голяма степен **кодифицирано тяло** от стандарти, правила и процедури, които се споделят както от анализаторите, така и от политиците и които формират стабилна основа за непротиворечива комуникация между експерти и политици.

Политическият анализ си е създал специфична методология, която му дава възможност да постига резултати, които са полезни за отговор на пет типа важни в политическата дейност въпроси:

- Каква е същността на проблема в политиката?
- Какви политики са използвани в миналото и настоящето за решаване на този проблем и какви са техните резултати?
- Доколко значими са тези резултати за решаване на проблема?
- Какви алтернативи съществуват по отношение решаване на проблема и какви биха били техните вероятни резултати?
- Кои алтернативи трябва да се използват, за да се реши проблема?

Отговорите на тези въпроси ни осигурява информация за:

- Политическите проблеми
- Политическото бъдеще
- Политическите действия
- Политическите резултати
- Политическата ефективност

Тези **пет типа политически значима аналитична информация** са взаимосвързани и взаимозависими. Те са част от динамичен процес, при който един тип информация се трансформира в друг чрез използването на подходящи **процедури на политическия анализ**.

Процедури на политическия анализ

Методологията на политическия анализ съдържа пет общи процедури, които са свързани със създаването на всяко знание, но в случая са специфицирани по особен начин:

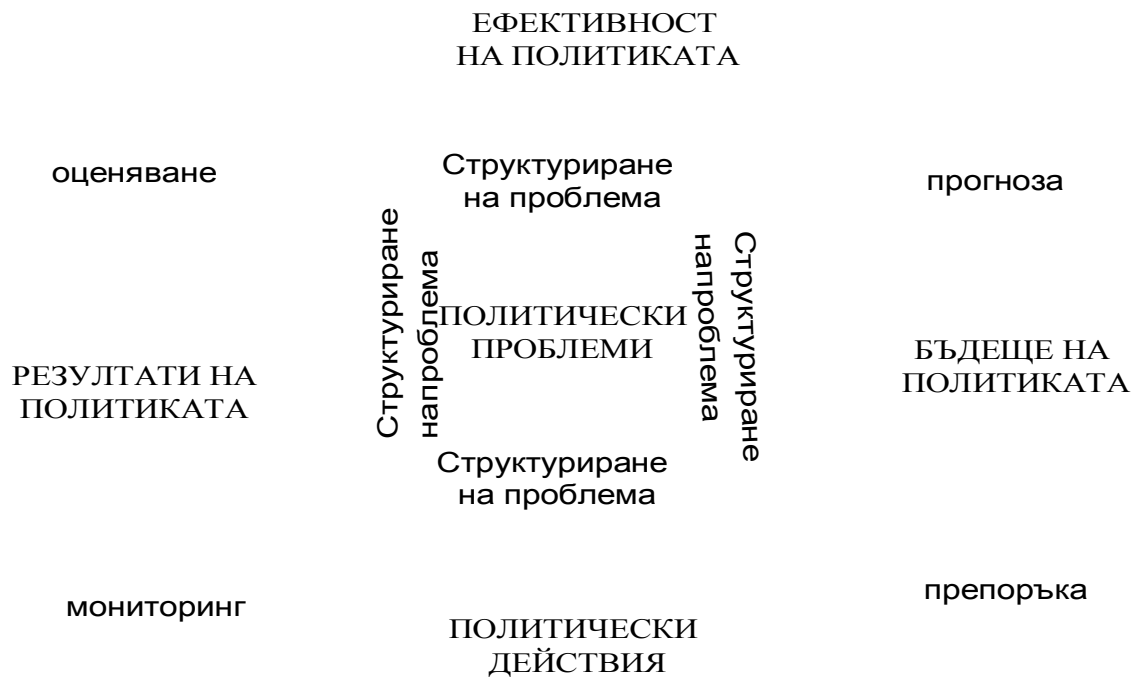
- Дефиниране структурата на проблема: информация за условията, довели до раждането на проблема.

- Предвиждане и прогнозиране: информация за бъдещите последици от действието във връзка с политическите алтернативи, включително и когато не се предприема нищо.
- Прескрипция/препоръка: информация за относителната ценност на тези бъдещи последици от решаването на проблема.
- Описание/мониторинг: информация за настоящи и минали последици от действието на политически алтернативи.
- Оценяване/оценка: информация за стойността на тези последици от решаване или нерешаване на проблема.

Както вече беше споменато, политическият анализ представлява поредица от интелектуални действия, които се извършват вътре в процеса на осъществяване на политиката. Самият този процес се реализира също чрез поредица от независими фази във времето:

- Формулиране на дневния ред (програмата): избрани или назначени длъжностни лица поставят проблема на публичния дневен ред.
- Формулиране на политиката: формулират се алтернативни политики за решаване на проблема под формата на постановления, съдебни решения, законодателни актове.
- Приемане на политиката: една политическа алтернатива е приета с подкрепата на парламентарно мнозинство, консенсус между отговорните лица или съдебно решение.
- Прилагане (осъществяване) на политиката: приетата политика се реализира от административни единици, които мобилизират финансови и човешки ресурси в съответствие с избраната алтернатива.
- Оценяване на политиката: контролни органи установяват дали има съответствие с изискванията към политиката и нейните резултати.

Процес на осъществяване на политика

Накрая, политическият анализ може да създаде информация, отнасяща се до една, две или всички фази на политическия процес, в зависимост от типа проблем, който е поставен за решаване.

Структуриране
На проблема

ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ДНЕВНИЯ
РЕД

прогнозиране

ФОРМУЛИРАНЕ НА
ПОЛИТИКАТА

препоръка

ПРИЕМАНЕ НА ПОЛИТИКА

мониторинг

ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА
ПОЛИТИКА

оценяване

ОЦЕНКА НА ПОЛИТИКАТА

Процес на комуникация

Комуникацията на политически релевантно знание може да се разглежда като процес в четири етапа, включващ политически анализ, изготвяне на материали, интерактивна комуникация и оползотворяване на знанието.

ЗНАНИЕ

Политически
анализ

Разработка
на материали

ПОЛИТИЦИ

Политически
анализатор

ДОКУМЕНТИ

Оползотворяване
на знанието

Интерактивна
комуникация

ПРЕДСТАВЯНЕ

Обикновено политическият анализ се извършва на основата на искане за информация или на препоръка от страна на политици на различно равнище от политическия процес. В отговор на такива искания политическите анализатори създават и критично оценяват знание, което е важно по отношение на политическите проблеми, бъдеще, действия, резултати и ефективност.

За да „комуникират“ това знание анализаторите трябва да изработят разнообразни политически документи – политически меморандуми, документи за политическа позиция и т.н.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ“
Инициатива във името на България!

